

ud fra, at saa at sige i alle Tilfælde, hvor der er Anledning til at antage, at der er Gjæld tilfede i nogen større Betydning, vil Proklama blive udstedt; men naar man har et enkelt Tilfælde, hvor det er Arvingerne meget magtpaaliggende at komme til en hurtig og snarlig Opgjørelse af Boet, at komme til en Deling af Boets Giendele, at komme til et Arrangement, hvorved den Ene overtager den ene Eiendom og den Anden den anden, hver især med den Gjæld, der nu hester paa disse Eiendomme, skal man da gjøre dette umuligt for Arvingerne ved at sige til dem: Nei, I skulle udstede Proklama; eller skal man uden at indfætte en saadan udtrykkelig Regel, som det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds vilde være tilfreds med, ad en Omvei gjøre det nødvendigt for dem at udstede Proklama derved, at man følger det ærede Mindretal og sætter den Klemme paa dem, at hvis de ikke udstede Proklama og dele Boet, da skulle de heste solidarisk for Gjælden. Dette vil nemlig i Virkeligheden være en alvorlig Klemme paa dem til at udstede Proklama, idet det er selvfølgelig, at det maa være en meget betænkelig Ting for den ene Arving at overtage sig Ansvar et eventuelt, ikke blot for den Del af Gjælden, der naturligvis falder paa ham, men ogsaa for den anden Del af den, som hans Medarvinger skulle betale, og hvorom der maatte først bliver Spørgsmaal om lange Tider, efterat disse Medarvinger kunne have sat den Part, de til af Arven, overstyr. Ligesom det imidlertid kan være af Interesse for Arvingerne saaledes hurtig at komme til en nem Opgjørelse, til et Arrangement, hvad man vil vanskeliggjøre dem ved at følge det ærede Mindretal, saaledes maa ogsaa den Betragtning ikke glemmes, som blev berørt af det ærede Medlem, nemlig, at man, naar man paa en Maade vil nøde dem til at udstede Proklama, ogsaa fører dem til at maatte betale en Gjæld, førend de ellers havde været nødt til at betale. Det er jo Noget, der ikke er omvisteligt, at naar der udstedes Proklama og derved paalægges Kreditorerne den Forpligtelse at melde sig inden Proklamaets Udløb, idet deres Fordringer ellers vilde blive prækluderede eller blive Nul, saa have Kreditorerne paa den anden Side til Gjengjæld derfor Ret til at fordrø Betalingen af deres Gjæld, som de derefter have anmeldt. Det kan jo imidlertid være af Interesse for Arvingerne at kunne benytte sig af den Hensigt med en Gjæld, som var indbrømt deres Fader eller den Slægtning, i hvis Sted de træde, og jeg kan ikke se, at man egentlig kan sige, at Kreditorernes Ret kræver her, at de skulde kunne fordrø mere af Arvingerne, end de kunde fordrø af Arveladeren; thi af denne kunde de kun forlange at faae deres Betaling til den Tid, som de vare komne overens med ham om. Men her vil man ordne Forholdet saaledes, hvis man følger Mindretallet, at

det bringes dertil i Reglen, at Kreditorerne kunne kræve Betalingen af deres Fordring uden at vente til Forsaldstid; dette forekommer det mig, som sagt, at der ikke er nogen Grund til. Man vil altsaa, for at jeg skal gjentage det, ved at følge Mindretallet, tvinge Arvingerne til enten at lade Skifteretten opgjøre og dele Boet, eller ogsaa til at udstede Proklama, som de ellers ikke vilde være nødt til. — Jeg kommer derefter til Forslaget Nr. 58, hvorved jeg skal gjøre den Bemærkning, at jeg stadfæster den ærede Ordførers Udtalelse om, at Forslaget trænger til en Omredaktion. Jeg glemte Nr. 57, der er et Forslag, som jeg har nogen Betænkelighed ved. Jeg kan i og for sig tiltræde det ærede Udvalgs Opfattelse, at det ikke skal være nødvendigt at gaa til Skifteretten, naar der opstaar Strid mellem Parterne, og heller ikke har jeg Noget imod, at Skifteretten skal mægle mellem Parterne, naar Sagen indbringes for den. Det, der vækker min Betænkelighed, er, at det ærede Udvalg betinger Sagens Indbringelse for Skifteretten af, at Parterne ere enige derom; det stiller altsaa Sagen saaledes, at naar den Ene vil have Sagen ind for Skifteretten og den Anden ikke, saa skal den Sidste være den stærkeste. Man er ved Lovforslagets Affattelse gaaet ud fra, at de Stridigheder, hvorom her er Spørgsmaal, ville i de fleste Tilfælde finde en naturligere og heldigere Afgjørelse for Skifteretten end for den ordinære Ret. Nu er man maatte gaaet noget for vidt ved at sige, at Sagerne ubetinget skulle ind for Skifteretten, men paa den anden Side forekommer det mig, at man er gaaet lidt vel meget til den modsatte Yderlighed ved, som jeg før tillod mig at bemærke, at betinge Sagens Indbringelse for Skifteretten af Enighed mellem Parterne. Jeg kunde ønske, at man vilde udelade denne Mellemsetning „naar Parterne ere enige derom“; men dette kan maatte nærmere blive overveiet mellem 2den og 3die Behandling. Forslaget under Nr. 62 skal jeg ganske henstille; det er jo ikke Noget, der har særlig Interesse for Justitsministeren; han kan ikke have Noget imod, at disse Uddrag og Opgjørelser skrives paa ustemplet Papir. Forslaget under Nr. 65 blev anbefalet af det ærede Medlem for Sorø Amts 2den Valgkreds, der blandt Andet sagde, at det skal ikke være en Raadesag at kunne faae disse Opreisningsbevillinger; han vil derimod have, at det skal være en Gebyrsag, en Betalingsag. Jeg maa nu tilstaa, at jeg er meget mod saadanne Bevillinger, hvor det i Almindelighed kun dreier sig om at betale. Dersom man mener, at den Frist, der gives til at appellere, ikke er lang nok, saa kan man jo gjøre den længere, men naar man opstiller Frist, saa er det naturligvis, fordi man mener, at det er af Interesse for de i disse Forhold Interesserede, at Sagen dog endelig engang kan komme til en endelig Afslutning. Naar der her er Spørgsmaal om at give en enkelt Arving Ret til at appellere